

PELP1 - wykład 5

Sygnały okresowe i ich parametry

dr inż. Łukasz Maślikowski

Instytut Systemów Elektronicznych
Politechnika Warszawska

24 marca 2021

Spis treści

- 1 Sygnały okresowe
- 2 Podstawowe parametry sygnałów okresowych
- 3 Parametry amplitudowe

Sygnał okresowy

Sygnał $x(t)$ nazywamy okresowym, jeśli istnieje taka wartość T , że w każdej chwili czasu t spełniona jest zależność $x(t) = x(t + T)$

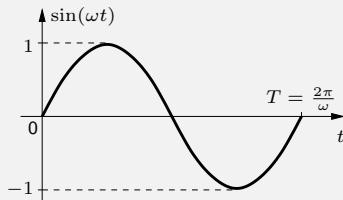
Przykładem jest sygnał sinusoidalny o okresie T :

$$x(t) = X_0 + X_m \sin(\omega t + \phi)$$

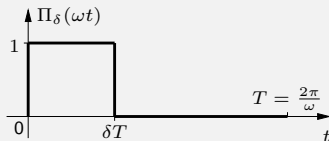
- X_0 - składowa stała
- X_m - amplituda, $X_m > 0$
- ω - pulsacja, $\omega = 2\pi f$ [rad/s], $f = 1/T$ [Hz]
- ϕ - faza początkowa

Podstawowe sygnały okresowe

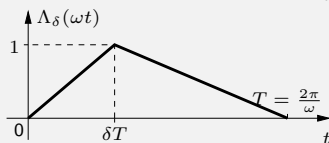
sinusoidalny $\sin(\omega t)$

prostokątny $\Pi_{\delta}(\omega t)$

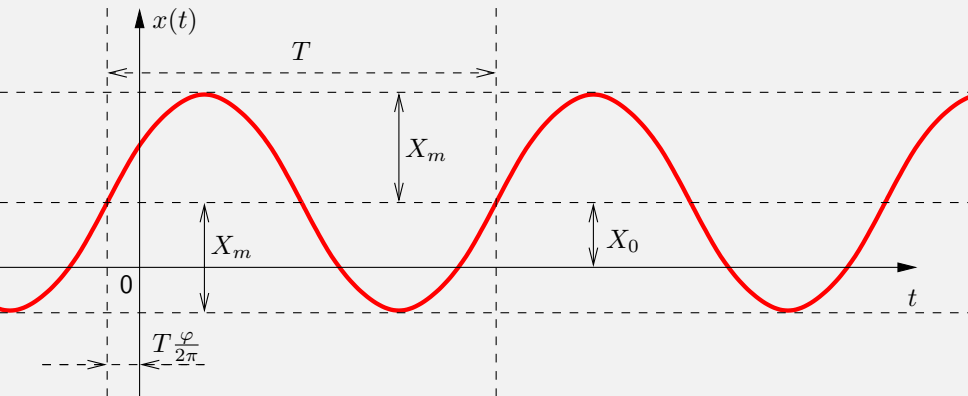

trójkątny $\Lambda_{\delta}(\omega t)$

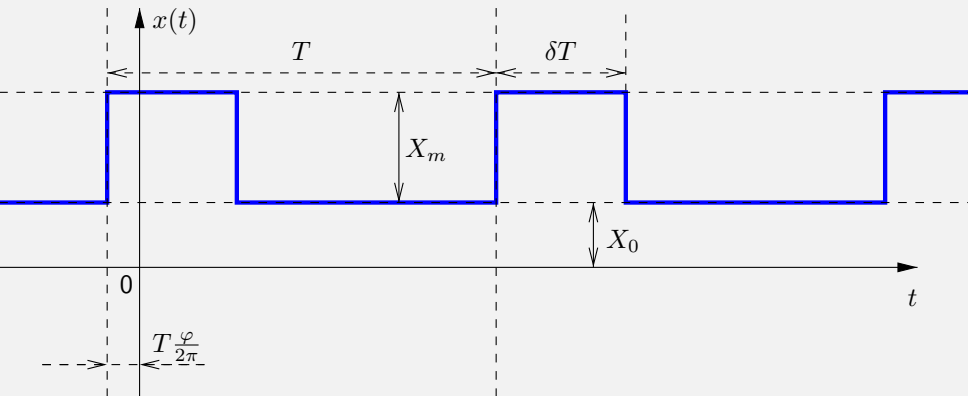
Sygnał sinusoidalny

$$X_0 + X_m \sin(\omega t + \varphi)$$

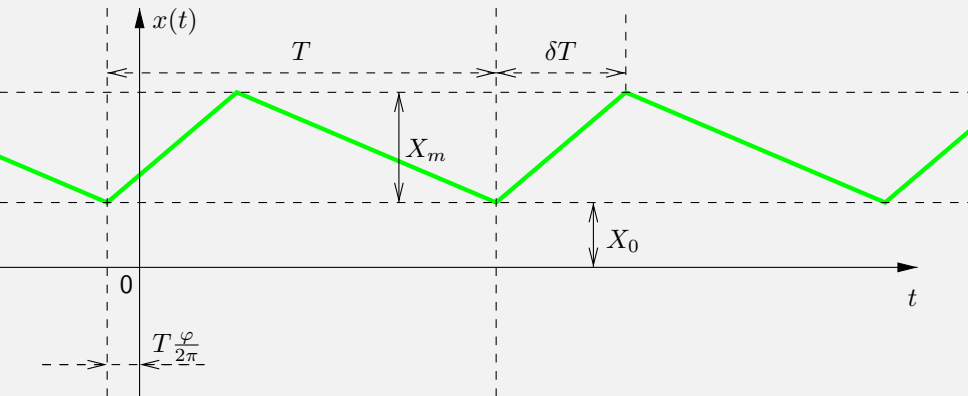
Sygnał prostokątny

$$X_0 + X_m \Pi_{\delta}(\omega t + \varphi)$$

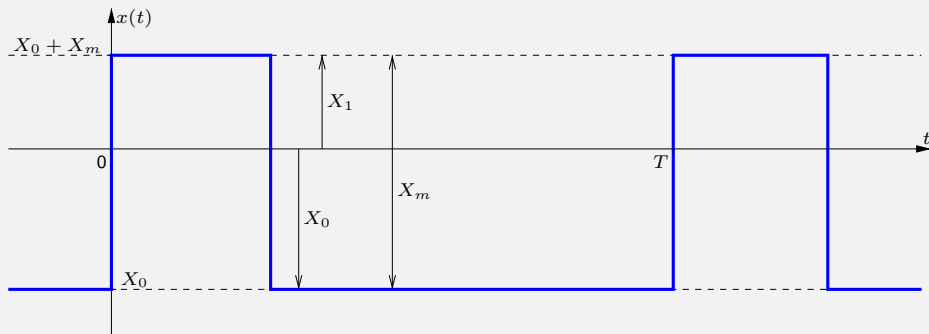

Sygnał trójkątny

$$X_0 + X_m \Lambda_\delta(\omega t + \varphi)$$

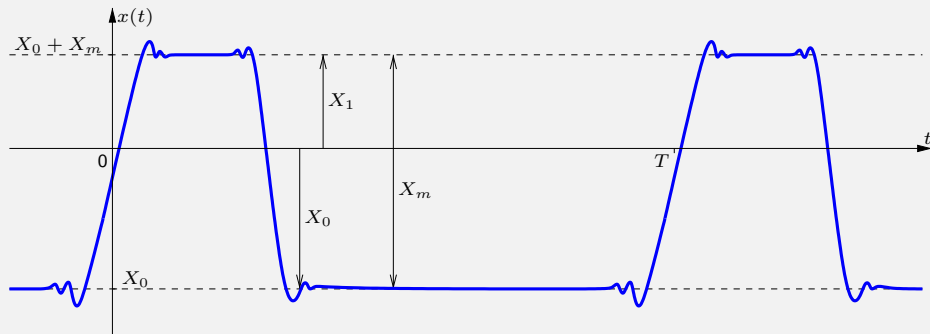
Podstawowe parametry amplitudowe

- X_0 - poziom odniesienia (bazowy)
- X_1 - poziom wierzchołka impulsu
- X_m - amplituda impulsu (maks. odchylenie od poziomu odniesienia)

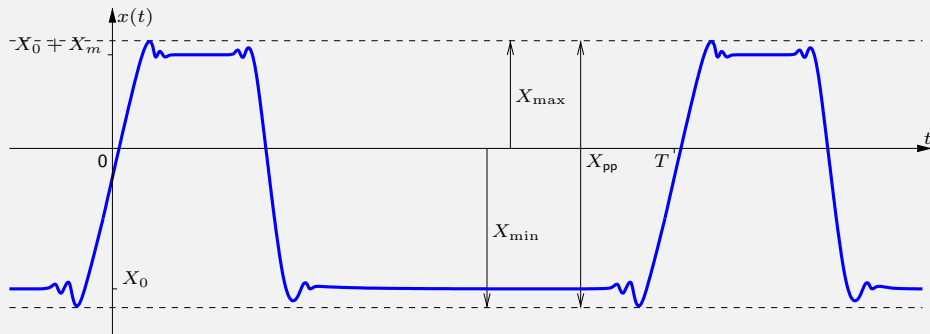

Podstawowe parametry amplitudowe

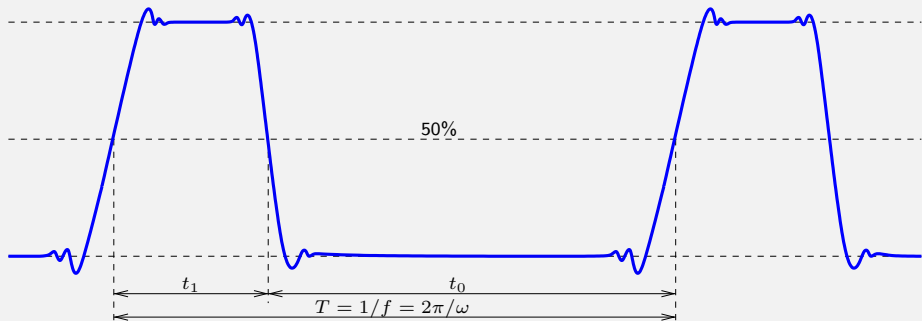
- X_0 - poziom odniesienia (bazowy)
- X_1 - poziom wierzchołka impulsu
- X_m - amplituda impulsu (odchylenie poziomu wierzchołka od poziomu odniesienia)

Sygnał nieidealny

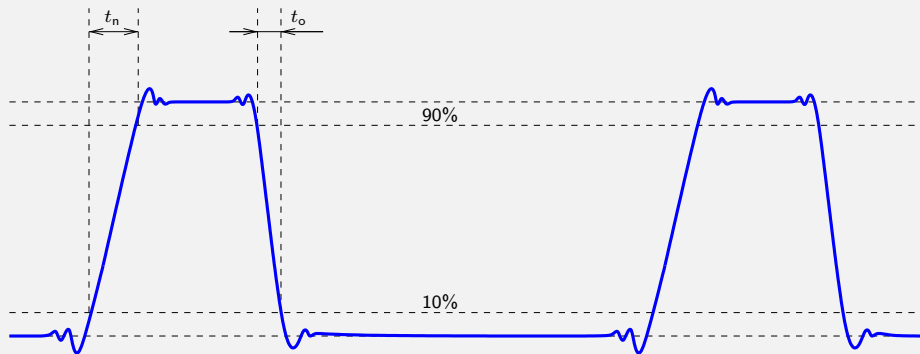
- X_{min} - wartość minimalna
- X_{max} - wartość maksymalna
- X_{pp} - wartość międzyszczytowa (*peak-to-peak*)

Podstawowe parametry czasowe

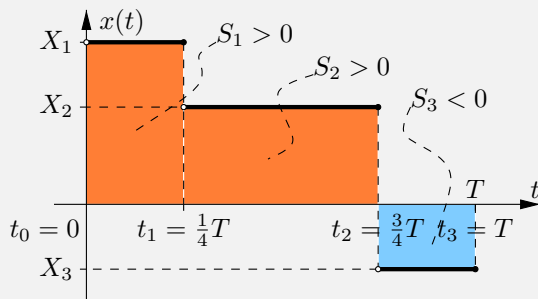
- T - okres δ - wypełnienie (*duty*)
- t_1 - szerokość impulsu dodatniego, $t_1 = \delta T$
- t_0 - szerokość impulsu ujemnego, $t_0 = (1 - \delta)T$

Czas narastania i opadania

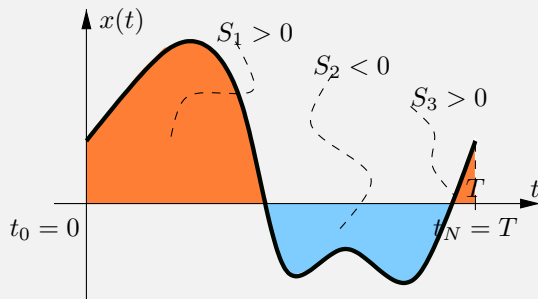
- t_n - czas narastania (*rise*)
- t_o - czas opadania (*fall*)

Wartość średnia sygnału okresowego odcinkami stałego

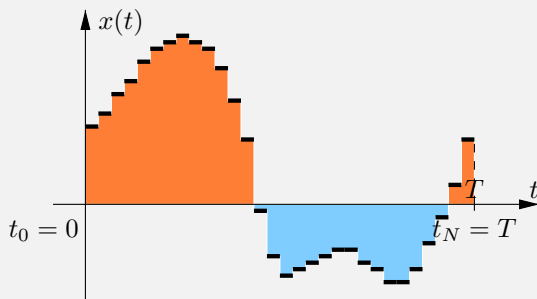
$$\begin{aligned}
 \bar{x} &= X_1 \frac{t_1 - t_0}{T} + X_2 \frac{t_2 - t_1}{T} + X_3 \frac{t_3 - t_2}{T} = \\
 &= \frac{1}{T} [X_1(t_1 - t_0) + X_2(t_2 - t_1) + X_3(t_3 - t_2)] = \\
 &= \frac{1}{T} (S_1 + S_2 + S_3) = \frac{1}{T} \sum_k S_k
 \end{aligned}$$

Wartość średnia sygnału okresowego ciągłego

$$\bar{x} = \frac{1}{T}(S_1 + S_2 + S_3) = ?$$

Wartość średnia sygnału okresowego ciągłego

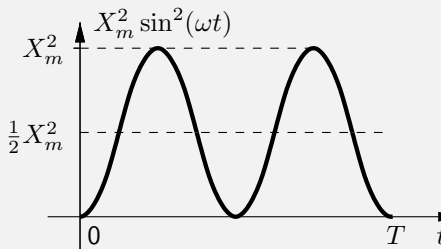
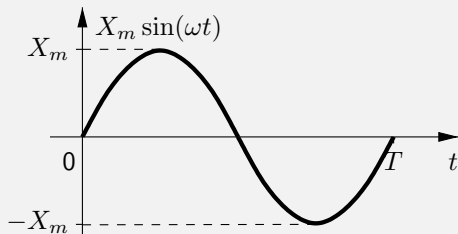

$$\begin{aligned}
 \bar{x} &\approx \sum_{i=1}^N x(t_k) \frac{\Delta t}{N \Delta t} = \sum_{i=1}^N x(t_k) \frac{\Delta t}{T} = \\
 &= \frac{1}{T} \sum_{i=1}^N x(t_i) \Delta t = \frac{1}{T} \sum_k S_k \xrightarrow{\Delta t \rightarrow 0} \frac{1}{T} S = \bar{x}
 \end{aligned}$$

Wartość skuteczna sygnału okresowego (RMS)

$$X_{sk} = \sqrt{\overline{(x^2)}}$$

Przykład: sygnał sinusoidalny bez składowej stałej

$$X_{sk} = \sqrt{\overline{X_m^2 \frac{1 - \cos(2\omega t)}{2}}} = \sqrt{\frac{X_m^2}{2}} = \frac{X_m}{\sqrt{2}} \approx 0,707 X_m$$

Parametry amplitudowe sygnałów okresowych

Wartość ...

średnia $X_{\text{sr}} = \bar{x}$

skuteczna (*RMS*) $X_{\text{sk}} = \sqrt{\overline{x^2}}$

średnia wyprostowana $X_{\text{św}} = |\overline{x}|$

szczytowa (*peak*) $X_{\text{p}} = \max_{t \in [t_0, t_0+T]} |x|$

międzyszczytowa
(*peak-to-peak*) $X_{\text{pp}} = \max_{t \in [t_0, t_0+T]} x - \min_{t \in [t_0, t_0+T]} x$

Współczynniki opisujące sygnały okresowe:

współczynnik kształtu (*form factor*) $k_k = X_{\text{sk}}/X_{\text{św}}$

współczynnik szczytu (*crest factor*) $k_a = X_{\text{p}}/X_{\text{sk}}$